DOMSTOLENS DOM
AF 12. JULI 1973 [1]

Hauptzollamt Bremerhaven mod Massey-Ferguson GmbH (anmodning om præjudiciel afgørelse, indgivet af Bundesfinanzhof)

»Toldværdi«

Sag 8/73

Sammendrag

1. *Told — Toldværdi — Rådets forordning nr. 803/68 — Gyldighed*
2. *Told — Toldværdi — Bestemmelse — Udskudt betaling — Pris der skal tages i betragtning — Pris der afviger fra kreditsalgsprisen — Bevis — Betingelser — Den nationale dommers kompetence*
   (Rådets forordning nr. 803/68, artikel 11, stk. 2, litra b)

1. Rådets forordning (EØF) nr. 803/68 af 27. juni 1968 om varers toldværdi har hjemmel i Traktatens artikel 235 og fremviser intet forhold, der kan påvirke dens gyldighed.

2. Artikel 11, stk. 2, litra b, andet alternativ i Rådets forordning nr. 803/68 af 27. juni 1968 må fortolkes således, at det ikke er tilstrækkeligt til at godtgøre eksistensen af en pris, der afviger fra kreditsalgsprisen, at påvise, at kreditsalgsprisen indeholder kreditomkostninger, idet der må føres bevis for eksistensen af en bestemt afvigende pris, som køberen eller andre købere under lige forhold ville være berettiget til at betale ved betaling før det aftalte betalingstidspunkt. Det tilkommer den nationale ret i hvert enkelt tilfælde at afgøre, om der er ført bevis for eksistensen af en afvigende pris.

I sag nr. 8/73

angående en anmodning, som i henhold til EØF-traktatens artikel 177 af »Bundesfinanzhof« er indgivet til Domstolen for i den sag, som verserer for den nævnte ret mellem

HAUPTZOLLAMT BREMERHAVEN

støttet af FORBUNDSFINANZMINISTEREN som intervenient,

1 — Processprog: Tysk.

og

MASSEY-FERGUSON GMBH, Kassel,

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende gyldigheden af Rådets forordning nr. 803/68 om varers toldværdi og, subsidiært, vedrørende fortolkningen af artikel 11, stk. 2, litra b i samme forordning,

afsiger

DOMSTOLEN

sammensat af: R. Lecourt, præsident, R. Monaco og P. Pescatore, afdelingsformændene, A. M. Donner, J. Mertens de Wilmars, H. Kutscher, C. Ó Dálaigh, M. Sørensen (refererende) og A. J. Mackenzie Stuart, dommere,

generaladvokat: A. Trabucchi
justitssekretær: A. Van Houtte

følgende

DOM

Faktiske og retlige omstændigheder

I — Sagsfremstilling og retsforhandlinger

De faktiske omstændigheder og retsforhandlingernes forløb kan sammenfattes således:

1. Rådets forordning nr. 803/68 (EØF) af 27. juni 1968 (EFT specialudgave 1968 (I), s. 163; original reference ABl. nr. L 148, s. 6 af 28 juni 1968) om varers toldværdi angiver som retsgrundlag »Traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 235«.

Artikel 11 i denne forordning bestemmer:

»1. Den pris, der skal tages i betragtning ved ansættelsen af toldværdien, er for varer, der angives direkte til fri omsætning, den kontante pris, der skal betales på det i artikel 5, litra a fastsatte tidspunkt.

2. Som kontant pris betragtes også en pris, der:

a) ...

b) skal betales senere end det i artikel 5, litra a nævnte tidspunkt, når der ikke er fastsat nogen rabat for kontant betaling, eller når det ikke godtgøres over for toldvæsenet, at der eksisterer en afvigende kontantpris.

3. ...«

Artikel 5 bestemmer i litra a:

»Tidspunktet, der skal lægges til grund for ansættelsen af toldværdien, er:

a) for varer, der angives direkte til fri omsætning, den dag, hvor toldvæsenet antager det dokument, hvorved klarereren angiver varerne til fri omsætning«.

2. Mellem den 3. juli og den 25. oktober 1968 lod firma »Massey-Ferguson GmbH«, Kassel, ved Bremerhaven-Rotersand toldsted fortolde 121 landbrugstraktorer, der var indkøbt fra dets søsterfirma i England. Betalingen skulle erlægges den 15. i den fjerde måned efter købene. Toldstedet opkrævede indførselsafgifterne på basis af fakturaprisen. Man nægtede at anerkende en rabat på 3 %, som firmaet havde opgivet som kreditomkostninger. Til støtte for nægtelsen gjorde toldvæsenet, idet det henviste til artikel 11, stk. 2, litra b i forordning nr. 803/68, gældende, at firmaet ikke havde ført bevis for, at der eksisterede en kontantpris, som afveg fra fakturaprisen, og at der i øvrigt ikke forelå nogen aftale om kontantrabat.

Da firma Massey-Ferguson GmbH's klager til Hauptzollamt Bremerhaven ikke førte til noget resultat, rejste firmaet sag ved Finanzgericht Bremen. Finanzgericht annullerede de afgørelser, som var truffet af de administrative myndigheder og anerkendte firmaets ret til en reduktion på 3 % af toldværdien svarende til kreditomkostningerne. Finanzgericht fandt, at firmaet ved fremlæggelse af et brev fra leverandøren, som bekræftede, at kreditomkostningerne var indbefattet i fakturaprisen, havde godtgjort eksistensen af en afvigende kontant pris i artikel 11's betydning. Ifølge Finanzgericht var det uvæsentligt, at disse omkostninger ikke var blevet specificeret af leverandøren i dennes brev, idet man måtte se dette brev fra leverandøren i sammenhæng med tolderklæringen fra importøren, hvoraf fremgik, at kreditomskostningerne beløb sig til 3 %. Forordning nr. 803/68 krævede imidlertid ingen speciel-le beviser for eksistensen af en fra fakturaprisen afvigende kontantpris. De måder, hvorpå beviset kunne føres, måtte afhænge af sagens omstændigheder.

Hauptzollamt Bremerhaven indankede Finanzgericht's dom til »revision« for Bundesfinanzhof. Forbundsfinansministeren indtrådte som intervenient.

3. Ved kendelse af 23. januar 1973 udsatte Bundesfinanzhof sagen og forelagde i henhold til artikel 177 i EØF-traktaten følgende præjudicielle spørgsmål for Domstolen:

»1. Findes den nødvendige hjemmel for gyldigheden af Rådets forordning nr. 803/58 (EØF) af 27. juni 1968 om varers toldværdi i artikel 235 i Traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, som den støtter sig på, eller i en anden bestemmelse i denne traktat?

2. Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende, spørges:

»Hvorledes skal artikel 11, stk. 2, litra b, andet alternativ i nævnte forordning — godtgørelse af eksistensen af en afvigende kontantpris — fortolkes? Er det nødvendigt, at der er aftalt en afvigende pris af en bestemt størrelse mellem sælgeren og køberen eller andre købere i tilfælde af kontant betaling, eller er det tilstrækkeligt, at den for kreditsalg gældende pris indeholder kreditomkostninger?«.

I præmisserne til sin kendelse anførei Bundesfinanzhof, at Domstolen i sin dom af 10 december 1970, sag nr. 27/70 (Rec. 1970, s. 1035), allerede har fortolket visse bestemmelser i forordning nr. 803/68. Men da spørgsmålet om forordningens gyldighed ikke blev fremdraget under den nævnte sag, anser Bundesfinanzhof det for rimeligt under hensyn til den tvivl herom, der er kommet til orde i teorien, at forelægge dette spørgsmål for Domstolen.

I præmisserne til sin kendelse sammenfatter Bundesfinanzhof endvidere de im-

pliceredes argumentation med hensyn til det andet spørgsmål således:

»Finanzgericht og sagsøgeren gør gældende, at det i denne henseende er tilstrækkeligt, at det af de foreliggende dokumenter kan udledes, at der foreligger en kontantpris, der på grund af en midlertidig kortsigtet kredit er forhøjet til fakturaprisen. Sagsøgeren finder i øvrigt, at bestemmelsen ellers ville være materielretligt forkert, idet en kreditsalgspris, på grund af de heri indeholdte kreditomkostninger, altid er højere end en kontantpris, og at der derfor ikke kan opstilles en fiktion om, at kreditsalgsprisen skal gælde som kontantpris. Sagsøgeren påberåber sig herved Bundesfinanzhofs dom af 29. oktober 1963, VII 2/61 U, angående §§ 53, stk. 2 og 53 c i den tyske toldlov af 1939 (Entscheidungen des Bundesfinanzhofs 78, 68, Bundessteuerblatt III 1964, 25, Bundeszollblatt 1964, 168). I denne dom statuerede Bundesfinanzhof, at en fakturapris, der fremtræder som en pris for kreditsalg, skal reguleres til kontantprisens beløb, selv om der ikke er aftalt nogen kontantrabat.

Hauptzollamt og forbundsfinansministeren som intervenient gør gældende, at Bundesfinanzhof's dom ikke kan påberåbes, da den bestemmelse, hvis fortolkning er omtvistet, er en nyskabelse i forhold til de nationale retssystem, som er blevet nødvendig, fordi man anvender forskellige begreber i de enkelte medlemsstater. Man gør endvidere gældende, at den omstændighed, at fakturaprisen indeholder kreditomkostninger på grund af udskudt betaling, ikke er ensbetydende med, at denne pris afviger fra kontantprisen; *at* sælgeren måske ville påtage sig de ved betalingsudskydelsen påløbende kreditomkostninger som en reduktion af sin fortjeneste; *at* det for så vidt angår toldværdien kun kommer an på, hvorvidt der i realiteten eksisterer en afvigende kontant pris; *at* også størrelsen af denne må dokumenteres; og *at* sælgerens priskalkulation for så vidt angår kreditomkostningerne vil være et uvæsentligt motiv, som derfor ikke ændrer hverken forfaldstidspunktet eller købesummens størrelse«.

4. Bundesfinanzhof's henvisningskendelse indgik til Domstolens justitskontor den 19. februar 1973.

I henhold til artikel 20 i protokollen vedrørende Statutten for Det europæiske økonomiske Fællesskabs Domstol er der afgivet skriftlige indlæg den 18. april af firma Massey-Ferguson GmbH, repræsenteret af H. Ditges, advokat ved Oberlandesgericht Køln, den 25. april 1973 af Rådet for de europæiske Fællesskaber, repræsenteret af sin befuldmægtigede H. J. Lambers, og den 30. april 1973 af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, repræsenteret af sin befuldmægtigede H. Matthies.

På grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten har Domstolen besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

Mundtlige indlæg er afgivet af firma Massey-Ferguson GmbH, Rådet og Kommissionen i retsmødet den 5. juni 1973.

Generaladvokaten har fremsat sit forslag til afgørelse i retsmødet den 27. juni 1973.

II — Indlæg indgivet til Domstolen

1. Vedrørende det første spørgsmål

Firma Massey-Ferguson GmbH anfører, at det fremdeles er af meget stor betydning at få dette spørgsmål afklaret. Usikkerheden med hensyn til forordningens retsgrundlag eksisterer ikke kun i de pågældende erhvervskredse, men efter alt at dømme også i flere medlemsstater. Afgørelsen af dette spørgsmål vil således også være af stor betydning med henblik på fremtiden. Forordning nr. 803/68 behandler kun en del af toldværdispørgsmålene og suppleres af senere forordninger. Det vil imidlertid inden for dette

område være nødvendigt at udstede andre forordninger. I særdeleshed må domstolsproceduren harmoniseres. Firmaet gør gældende, at det også må tages i betragtning, at forordning nr. 803/68 bevidst afviger noget fra praksis ved de øverste domstole i medlemsstaterne. Dette gælder f.eks. med hensyn til kontantrabat; her er der efter forslag fra Kommissionen over for Rådet blevet gennemført en ordning, som er væsentligt ugunstigere for erhvervslivet. Efter firmaets opfattelse må retsgrundlaget for en forordning, der er af så vidtrækkende betydning, være uangribeligt.

Firmaet udtaler, at spørgsmålet om forordningens hjemmel blev meget diskuteret før dens vedtagelse. Man drøftede, om det var tilstrækkeligt, at forordningen støtter sig på EØF-traktaten i dens helhed og på artikel 235 i særdeleshed. Firmaet hævder, at man udtrykkeligt bør citere de bestemmelser i Traktaten, der skal afgive hjemmel for en gennemførelsesforskrift, og at man ikke bør lade sig nøje med en for generel formel.

Man har endvidere drøftet, om det er lovligt at benytte artikel 235 som hjemmel. Firma Massey-Ferguson GmbH udtaler herom, at harmoniseringen af toldlovgivningerne kan og bør gennemføres på grundlag af forordninger fastsat med hjemmel i artikel 113 i EØF-traktaten. Ved at støtte sig på artikel 100 og artikel 235 har Fællesskabets institutioner unødvendigt splittet bestræbelserne på at indføre ensartede toldregler og berøvet sig muligheden for ved hjælp af forordninger med det samme at skabe en fælles europæisk toldlovgivning. EØF-traktaten giver hjemmel for og indebærer en forpligtelse til at skabe en ensartet toldlovgivning, som dernæst muliggør og fremmer senere fastsættelse og harmonisering af toldsystemet. Denne antagelse afsvækkes ikke af det faktum, at artikel 113 står i kapitlet om »handelspolitikken«. Artikel 113 nævner for eksempel spørgsmål om toldpolitik, endog toldændringer. Artikel 235 indeholder kun hjemmel til at udfylde huller i Traktaten. Efter firmaets mening må man altså først prøve, om man ikke alene skulle have støttet sig på artikel 113.

Men selv om man forudsætter, at der virkeligt er et hul i Traktaten for så vidt angår varers toldværdi, vil dette hul ikke kunne udfyldes ved hjælp af artikel 235. Denne artikel giver ikke nogen ubegrænset bemyndigelse. Det er Domstolen, der må løse dette problem om kompetence til at skabe kompetence (»Kompetenz-Kompetenz«).

Firmaet udtaler endelig, at besvarelsen af det stillede spørgsmål har en almindelig interesse, der rækker langt ud over en afgørelse om gyldigheden af forordning nr. 803/68.

Rådet for De europæiske Fællesskaber bemærker, at det første spørgsmål må undersøges på grundlag af hver enkelt af de betingelser, der opstilles i artikel 235 i EØF-traktaten. Den første betingelse er, at en handling fra Fælleskabets side er nødvendig for at virkeliggøre et af Fællesskabets mål inden for fællesmarkedets rammer. I henhold til Traktatens artikel 2 er et af disse mål at fremme, særlig gennem oprettelsen af et fællesmarked, en harmonisk udvikling af den økonomiske virksomhed. Oprettelsen af fællesmarkedet omfatter bl.a. gennemførelsen af en toldunion. En sådan union medfører ligeledes fastsættelse af ensartede toldlovgivningsbestemmelser i det omfang, dette er nødvendigt for at skabe forhold, som svarer til et indenlandsk marked. I denne henseende har en ensartet ansættelse af toldværdien en ganske særlig betydning. Følgelig er en sådan ensartet ansættelse efter Rådets mening omfattet af Fællesskabets mål.

En anden betingelse for anvendelsen af artikel 235 er, at der ikke findes den fornødne hjemmel i andre bestemmelser i Traktaten. Rådet gennemgår i denne forbindelse artiklerne 27, 28, 100, 111 og 113.

Artikel 27, 2. pkt. bestemmer, at Kommissionen kan rette henstillinger til medlemsstaterne vedrørende den indbyrdes tilnærmelse af de nationale toldlovgivninger. Rådet forkaster den teori, som

støtter sig på EKSF-traktatens artikel 95, stk. 1, og hvorefter artikel 27 udelukker enhver anvendelse af artikel 235, fordi artikel 235 kun kan benyttes til at udfylde »et virkeligt hul i Traktaten«, og fordi et sådant hul kun eksisterer, når Traktaten ikke indeholder nogen bestemmelse vedrørende et bestemt område. Ifølge Rådet er det klart, at den »fornødne hjemmel« ikke er til stede, når Traktaten nok indeholder hjemmel til at udstede visse regler på det pågældende område — i det foreliggende tilfælde henstillinger i henhold til artikel 27 og direktiver i henhold til artikel 100 — men netop ikke indeholder hjemmel til at udstede de regler, som anses for nødvendige for at nå det tilstræbte mål. I øvrigt mener Rådet, at artikel 27 kun udgør et enkelt eksempel på den i Traktatens artikel 155 fastsatte almindelige bemyndigelse for Kommissionen til at rette henstillinger til medlemsstaterne. Følgelig ville man efter Rådets mening, hvis man tog ovennævnte teori bogstaveligt, rent faktisk gøre artikel 235 uanvendelig.

Artikel 28 bestemmer, at Rådet har beføjelse til at ændre eller at suspendere toldsatserne i den fælles toldtarif. Efter Rådets mening udelukker brugen af udtrykket »toldsatser« en fortolkning af artikel 28, hvorefter denne artikel skulle indeholde beføjelse til at udstede forskrifter vedrørende toldværdien.

Artikel 100 i Traktaten tillader udstedelsen af direktiver om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes ved lov eller administrativt fastsatte bestemmelser, der direkte indvirker på fællesmarkedets oprettelse eller funktion. Hvad angår bestemmelserne om toldværdien, antager Rådet, at det ville have kunnet udstede forskrifter med hjemmel i artikel 100. I det foreliggende tilfælde antager Rådet imidlertid, at beføjelsen til at fastsætte direktiver i henhold til artikel 100 ikke ville have været tilstrækkelig. En absolut ensartethed i alle medlemsstaterne vedrørende ansættelsen af toldværdien er nødvendig, da importørerne ellers ville være fristet til at benytte sig af de mest fordelagtige forskrifter og således fremkalde en fordrejning af konkurrencen. Hvis man havde anvendt direktiver, ville der i øvrigt efter Rådet være tvivl om, hvorvidt der fuldt ud kunne sikres en ensartet fortolkning af de nationale lovgivninger ved præjudicielle afgørelser fra Domstolen. Rådet mener derfor ikke, at artikel 100 er tilstrækkelig i det foreliggende tilfælde.

Rådet gør videre gældende, at artiklerne 111 og 113 ikke kan bruges som retsgrundlag for udstedelsen af ensartede bestemmelser om toldværdien, da udstedelsen af sådanne bestemmelser ikke kan anses som en handelspolitisk foranstaltning. Efter Rådets mening må man erkende, at omfanget af handelspolitiske foranstaltninger kan variere, men det er ikke muligt at anse samtlige de foranstaltninger vedrørende varehandelen, som Fællesskabet anvender ved sine ydre grænser, som hørende under handelspolitikken. Det kommer i virkeligheden an på, om foranstaltningerne er bestemt til at have indflydelse på de omsatte varers mængde og forskellige oprindelsessteder. Foranstaltninger, som i det væsentlige har andre formål, vil ikke kunne henregnes til handelspolitikken. Dette gælder i særdeleshed for bestemmelsen om varers toldværdi.

Subsidiært bemærker Rådet, at artikel 111, stk. 1, 2. afsnit ikke ville have været et tilstrækkeligt retsgrundlag, selv om man antog, at udstedelsen af toldværdibestemmelser havde kunnet anses som handelspolitiske foranstaltninger. På det tidspunkt, hvor Rådet udstedte forordning nr. 803/68, befandt Fællesskabet sig endnu i overgangsperioden. Det mål, som skulle retfærdiggøre anvendelsen af disse foranstaltninger, som tager sigte på en indbyrdes tilnærmelse af handelspolitikken, var begrænset af artikel 111, stk. 1, første afsnit: disse foranstaltninger skulle skabe forudsætningerne for ved overgangsperiodens udløb at iværksætte en fælles politik på udenrigshandelens område. Efter Rådets mening var det imidlertid nødvendigt at iværksætte regler om varers toldværdi uden at afvente

overgangsperiodens udløb og allerede fra 1. juli 1968, da det var fra denne dato, at toldtariffen skulle anvendes i sin helhed. Det drejer sig altså ikke blot om forberedende foranstaltninger vedrørende den fra den 1. januar 1970 anvendelige fælles handelspolitik.

Rådet gør i øvrigt opmærksom på, at den pågældende forordning indeholder en tilstrækkelig begrundelse, og at den er blevet vedtaget i henhold til den procedure, som er fastsat i artikel 235.

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber gør gældende, at man i det foreliggende tilfælde må tage hensyn til, *at* forordning nr. 803/68 er trådt i stedt for de bestemmelser, som indtil da havde været gældende i medlemsstaterne, og hvis indhold eller anvendelse havde været forskellige, *at* forordningen er blevet anvendt i næsten fem år, og *at* ugyldighedsindsigelsen ligeledes kan gøres gældende over for de øvrige forordninger på toldområdet som støttes på artikel 235.

Kommissionen sammenfatter de indsigelser, der er fremsat i den juridiske teori over for anvendelsen af artikel 235 som retsgrundlag for forordning nr. 803/68, således:

a) Dette område reguleres af Traktatens artikler 27 og 28.

b) I det omfang disse bestemmelser ikke kan anvendes, bør toldlovgivningen støttes artikel 111 (i løbet af overgangsperioden) og på artikel 113 (efter udløbet af overgangsperioden).

c) Kun hvis artikel 111 og artikel 113 ikke kan anvendes, vil den almindelige bestemmelse i artikel 100 og — i det omfang hvor direktiver ikke er tilstrækkelige, og hvor en ensartet og umiddelbart anvendelig fællesskabsregulering er nødvendig — artikel 235 kunne anvendes.

Hvad angår artiklerne 27 og 28, kommer Kommissionen til samme resultat som Rådet.

For så vidt angår den anden indvending, mener Kommissionen, at spørgsmålet, om man står over for en handelspolitisk foranstaltning, ikke må bedømmes efter det mål, som foranstaltningen tilsigter, men efter dennes indhold, dvs. den specifikke regulering af Fællesskabets udenrigshandel. Da toldtariffen omhandler indførelsen af en sådan regulering, vil man kunne hævde, at regler om »afgiftsgrundlaget», som bestemmer det effektive beløb for toldafgifterne, også er en del af iværksættelsen af handelspolitikken og således i mangel af specielle bestemmelser kan finde hjemmel i artikel 113.

Den vigtigste indvending mod brugen af artikel 113 som retsgrundlag er, at denne artikel kun henviser til foranstaltninger, som har virkninger på handelsforbindelserne med tredjelande. Bestemmelserne om toldværdien er imidlertid i denne henseende neutrale og skal ikke være et instrument i handelspolitikken. Af retssikkerhedsgrunde har Kommissionen derfor foretrukket ikke at støtte sit forslag om fællesskabsbestemmelser vedrørende toldværdien på artikel 111.

Hvad angår den tredje indvending, oplyser Kommissionen, at artikel 100 rent faktisk har tjent som hjemmel for en række direktiver på toldområdet. Den erfaring, man har gjort på grundlag af Bruxelles-konventionen af 15. december 1950 om ansættelse af varers toldværdi, har imidlertid vist, at en simpel harmonisering af nationale bestemmelser ikke er tilstrækkelig til at garantere en ensartet anvendelse inden for området varers toldværdi. Det er i øvrigt almindeligt anerkendt, at det er nødvendigt at fastsætte fællesskabslovgivning på dette område i forordningsform.

Kommissionen havde derfor foreslået at støtte forordningen på artikel 235, hvilket kræver indhentelse af udtalelse fra Forsamlingen og enstemmighed i Rådet.

Under hensyn til det stadium, på hvilket integrationen og den fælles handelspolitik nu befinder sig, udelukker Kommissionen ikke, at artikel 113 ville kunne afgive en tilstrækkelig hjemmel for en ensartet lovgivning på toldområdet i Fællesskabet. Kommissionen mener imidlertid ikke, at dette kan påvirke gyldighe-

den af en forordning, som blev udstedt i 1968, og mod hvis indhold der ikke har været fremsat nogen ugyldighedsgrund.

2. Vedrørende det andet spørgsmål

Firma Massey-Ferguson GmbH gør gældende, at artikel 11 i forordning nr. 803/68 må betegnes som en mislykket bestemmelse. For eksempel indeholder stk. 2, litra b en både materiel og logisk fejl. En reduktion i prisen anerkendes i princippet kun, når der ydes kontantrabat; en kreditsalgspris uden kontantrabat anerkendes ikke. Dette kan ikke forsvares logisk, idet en kreditsalgspris uden kontantrabat i lige så høj grad er en kreditsalgspris som en kreditsalgspris, hvor der ydes kontantrabat. Man har forsøgt at formindske denne logiske mangel ved at præcisere, at det kan godtgøres over for toldvæsenet, at der eksisterer en afvigende kontantpris. Dette stk. 2, litra b er imidlertid vanskeligt forståeligt, hvilket erfaringen allerede har vist.

De fejl i artikel 11, som firmaet hat påvist, og især ikke-anerkendelsen af den »rene« kreditsalgspris, viser efter firmaets mening — uafhængigt af fortolkningsspørgsmålet — at beviset for eksistensen af en kreditsalgspris indebærer, at denne pris omfatter kreditomkostninger. Administrationen går altid ud fra, at sælgeren ikke giver noget bort. Men den burde også anerkende dette princip i den forstand, at man kan gå ud fra, at sælgeren indbefatter kreditrenterne i kreditsalgsprisen.

Firma Massey-Ferguson GmbH mener altså, at beviset for eksistensen af kreditomkostninger bør anses som tilvejebragt, når eksistensen af en kreditsalgspris er bevist. Og selv om man ikke er af denne mening, bør man ikke stille for strenge krav til det bevis, der skal føres. Forbundsfinansministeren tager fejl af problemstillingen, når han forlanger en påtegning (på fakturaen) af en afvigende kontantpris. Efter firmaets mening fører dette forlangende indirekte til kontantrabatten. Den sælger, som indrømmer en lavere kontantpris, vil også kunne yde en kontantrabat. Selv om han ikke gør dette, vil hans handlemåde dog være helt i overensstemmelse med skik og brug. Firmaet spørger sig selv, hvorfor sælgeren, fordi han giver kredit, skal afstå fra at få dækket kreditomkostningerne ind, når han ikke yder en lavere kontantpris. Firmaet gør gældende, at artikel 11, stk. 2, litra b ville være uden mening, såfremt Hauptzollamt's teori var rigtig, da der i så fald altid ville foreligge kontantrabat (forskellen mellem prisen ved kontantbetaling og prisen ved kreditsalg).

Hvis man antog, at Hauptzollamts og forbundsfinansministerens opfattelse var rigtig, måtte sælgeren i øvrigt pålægges at fremlægge sit regnskab for at sætte køberen i stand til at bevise: a) at prisen er højere på grund af medregningen af kreditrenterne, b) i hvilket omfang kreditrenter er medregnet. Efter firmaets mening ville et sådant krav være helt forfejlet.

På samme måde er afgiftsmyndighedernes opfattelse, hvorefter den, som giver kredit, også kan give kontantrabat, fejlagtig, fordi kreditten betyder afkald på en ubestemt rente, mens kontantrabatten forudsætter en fast sats. Kreditomkostningerne og kontantrabatten kan afvige væsentligt fra hinanden. Dette forklarer, hvorfor talrige sælgere yder kredit, men ikke nogensomhelst kontantrabat. Dette er netop skik og brug inden for branchen for landbrugsmaskiner.

Firmaet mener, at medregningen af kreditomkostningerne i krisen forudsætter, at der eksisterer en kontantpris, hvortil man føjer disse omkostninger. Størrelsen af denne kontantpris er ukendt for købere, hvilket ikke er forudset i artikel 11, stk. 2, litra b. Man har således i det foreliggende tilfælde taget hensyn til ordlyden af artikel 11, stk. 2, litra b.

Kommissionen for De europæiske Fællesskaber gør gældende, at spørgsmålet, hvorvidt og under hvilke betingelser »kreditsalgsprisen« af hensyn til den givne frist bør berigtiges for at fastlægge normalprisen for toldværdien, til stadighed har givet vanskeligheder. I de stater,

der har tilsluttet sig Bruxelles-konventionen af 15. december 1950 om ansættelse af varers toldværdi, er toldværdien ganske vist blivet reguleret i medfør af den nævnte konvention før ikrafttrædelsen af forordning nr. 803/68, men i praksis førte dette ikke til en ensartet anvendelse i alle henseender, både på grund af de i konventionens artikel 4 forudsete tilpasningsmuligheder og på grund af den ulige anvendelse af de fakultative bestemmelser, der i øvrigt ikke er blevet anvendt af alle medlemsstaterne. I Tyskland var Bundesfinanzhof i sin retspraksis vedrørende anerkendelse af kreditsalgspriser kommet til det resultat, at fakturapriserne i talrige tilfælde skulle reduceres med minimale beløb.

Kommissionen gør gældende, at man ved udarbejdelsen af forordning nr. 803/68 lagde vægt på at fastsætte en praktisk ordning og at begrænse de meget små prisberigtigelser.

I forhold til den praksis, der indtil da var fulgt i Tyskland vedrørende såkaldte »kreditsalgspriser«, indebærer denne ordning væsentlige ændringer. Det er altså ikke længere muligt i denne henseende at påberåbe sig Bundesfinanzhof's tidligere retspraksis.

Artikel 11, stk. 1 i forordning nr. 803/68 bestemmer, at den pris, der skal tages i betragtning ved ansættelsen af varernes toldværdi, er den kontantpris, der skal betales på dette tidspunkt. Da fakturaprisen i praksis kun i undtagelsestilfælde skal betales netop på det i artikel 5, stk. 1 angivne tidspunkt, må enkle og praktiske regler udvide begrebet »kontantpris« i lovgivningen om toldværdi i forhold til dagligdags sprogbrug og definere det på en måde, der udelukker minimale prisberigtigelser ved forudbetaling og kreditsalgspriser.

Kommissionen gør gældende, at reglen om, at den pris, som anses som »kontantpris«, er en pris, hvis betaling skal finde sted senere end det tidspunkt, som er nævnt i artikel 5, litra a, netop har til formål at undgå berigtigelser af sådanne priser, som efter handelsskik er kontantpriser, fordi sælgeren har ydet kredit uden dog at ville indrømme rabat ved kontantbetaling. Sælgeren kan af de mest forskelligartede grunde acceptere en udsættelse af betalingsdatoen uden dog at være indstillet på at indrømme en rabat for kontantbetaling. I dette tilfælde eksisterer der ikke en lavere kontantpris i toldværdireglernes forstand, selv om denne pris i forretningssproget betegnes som »kreditsalgspris«.

Denne regel er kun undergivet klart definerede undtagelser, der er udtrykkeligt fastsat i forordning nr. 803/68.

En af disse undtagelser angår det tilfælde, hvor »der eksisterer en afvigende kontantpris«. I den foreliggende sag drejer det sig om at fortolke denne undtagelse.

Efter denne regels hensigt eksisterer der efter Kommissionens mening kun en afvigende kontantpris, når køberen skal betale en lavere pris af en bestemt størrelse ved øjeblikkelig betaling, selv om der ikke er blevet aftalt nogen kontantrabat. Denne undtagelse tager således sigte på at dække de tilfælde, som er analoge med de tilfælde, hvor en kontantrabat er blevet aftalt. De tilfælde, man i første række tænker på i denne forbindelse, er dem, hvor der ikke er blevet fastsat nogen kontantrabat for bestemte købere, fordi sælgeren ved, at disse vil gøre brug af betalingsudsættelsen, mens der ved lignende handler og for andre købere udtrykkeligt er blevet fastsat en kontantrabat.

Såfremt det forlangte bevis er tilvejebragt, foreligger der kontantpris, og denne pris er afgørende for toldværdien. Beviset skal, fordi der ikke formelt er ydet kontantrabat, opfylde strenge krav for at udelukke, at proformadokumenter anerkendes.

Beviset vil kunne tilvejebringes ved:

— at de almindeligt gældende prislister for lignende forretninger fastsætter en rabat ved kontantbetaling;
— at en rabat for kontant betaling på samme tid indrømmes andre købere.

Derimod er en erklæring fra sælgeren om, at kreditomkostningerne er medreg-

net i fakturaprisen, ikke tilstrækkelig. Det er alene afgørende, om sælgeren i den pågældende periode ikke alene sædvanligvis yder kredit ved forretninger af denne type, men også og frem for alt giver rabat ved kontant betaling.

Kommissionen foreslår, at det andet spørgsmål besvares således:

»Artikel 11, stk. 2, litra b, andet alternativ i Rådets forordning nr. 803/68 af 27 juni 1968 — bevis for eksistensen af en afvigende kontantpris — skal forolkes således, at det er nødvendigt, at der eksisterer en afvigende pris af en bestemt størrelse, som køberen er berettiget til at erlægge ved kontant betaling. Derimod er det ikke tilstrækkeligt at bevise, at sælgeren bærer kreditomkostningerne som følge af, at han har indrømmet udsættelse med betalingen, eller at prisen omfatter kreditomkostninger«.

Under *retsmødet* har advokaten for *firma Massey-Ferguson GmbH* som svar på et spørgsmål fra et af Domstolens medlemmer forklaret, at køberen ikke kan kende kreditomkostningerne i hvert enkelt tilfælde, men at det tilladte fradrag i en bekendtgørelse udstedt af forbundsfinansministeren er fastsat til 1 % pr. måned, maksimalt 3 %.

Kommissionens repræsentant har tilføjet, at denne bekendtgørelse, som var fra 1964, blev udstedt som følge af Bundesfinanzhof's dom af 29. oktober 1963, hvorefter kreditsalgsprisen skulle berigtiges under hensyn til kreditomkostningerne. Denne bekendtgørelse er imidlertid efter ikrafttrædelsen af forordning nr. 803/68 ikke længere anvendelig.

Præmisser

1 Ved kendelse af 23. januar 1973, indgivet til Domstolen den 19. februar 1973, har Bundesfinanzhof i henhold til artikel 177 i EØF-traktaten stillet to præjudicielle spørgsmål vedrørende gyldigheden og fortolkningen af Rådets forordning nr. 803/68 (EØF) af 27. juni 1968 om varers toldværdi (EFT specialudgave 1968 (I), s. 163; original reference ABl. nr. L 148, s. 6).

Vedrørende det første spørgsmål

2 Det første spørgsmål går ud på, om den nødvendige hjemmel for gyldigheden af denne forordning findes i Traktatens artikel 235, som den støtter sig på, eller i en anden bestemmelse i Traktaten;

forordningen angiver i præamblen, at den er vedtaget i medfør af »Traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 235«;

man må derfor først undersøge, om denne artikel udgør et tilstrækkeligt retsgrundlag.

3 Artikel 235 bemyndiger Rådet til at udfærdige passende forskrifter, såfremt en handling fra Fællesskabets side viser sig påkrævet for at virkeliggøre et af Fællesskabets mål inden for fællesmarkedets rammer, og Traktaten ikke indeholder fornøden hjemmel hertil;

oprettelsen af en toldunion mellem medlemsstaterne er efter Traktatens artikel 3, litra a og b et af Fællesskabets mål;

toldunionens funktion kræver nødvendigvis en ensartet ansættelse af toldværdien for varer, importeret fra tredjelande, således at den beskyttelse, som gennemføres ved den fælles toldtarif, er den samme i hele Fællesskabet;

en sådan ensartet ansættelse følger ikke i tilstrækkelig grad deraf, at alle medlemsstater har tiltrådt Konventionen om ansættelse af varers toldværdi, undertegnet i Bruxelles den 15. december 1950, idet bestemmelserne i denne konvention overlader de kontraherende stater en vis tilpasningsmulighed vedrørende visse særlige punkter;

da den fremgangsmåde for indbyrdes tilnærmelse af lovgivningerne ved hjælp af direktiver, der er fastsat i Traktatens artikel 100, ikke frembyder en tilstrækkelig effektiv løsning, må det undersøges, om bestemmelserne vedrørende oprettelsen af toldunionen og virkeliggørelsen af den fælles handelspolitik eventuelt vil kunne danne et fyldestgørende grundlag for Rådets handlinger;

4 selv om den effektive funktion af toldunionen retfærdiggør en vid fortolkning af Traktatens artikler 9, 27, 28, 111 og 113 og af de beføjelser, som disse bestemmelser tillægger institutionerne for at gøre det muligt for disse at regulere de økonomiske forbindelser med tredjelande på en sammenhængende måde såvel ved ensidige foranstaltninger som ved aftaler, så kunne Rådet dog med rette gå ud fra, at anvendelsen af fremgangsmåden i artikel 235 var berettiget af hensyn til retssikkerheden, så meget mere som den pågældende forordning blev udstedt i overgangsperioden;

på grund af de særlige krav i artikel 235 vil denne handlemåde i øvrigt ikke kunne kritiseres, da der i det foreliggende tilfælde ikke er handlet i strid med Traktatens bestemmelser om beslutningsprocessen i Rådet eller om kompetencefordelingen mellem institutionerne.

5 Det er ikke blevet bestridt, at den fremgangsmåde, som er foreskrevet i artikel 235, er blevet fulgt ved udstedelsen af forordning nr. 803/68;

6 det første spørgsmål må følgelig besvares således, at forordningen har hjemmel i Traktatens artikel 235, og at undersøgelsen af det stillede spørgsmål ikke har vist noget forhold, der kan påvirke forordningens gyldighed.

Vedrørende det andet spørgsmål

7 Det andet spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 11, stk. 2, litra b, andet alternativ i forordning nr. 803/68 går ud på, om det er nødvendigt, »at der er aftalt en afvigende pris af en bestemt størrelse mellem sælgeren og køberen eller andre købere i tilfælde af kontant betaling«, eller om det er tilstrækkeligt, at kreditsalgsprisen indeholder kreditomkostninger;

8 det følger af den omstridte bestemmelse, at den pris, der skal tages i betragtning ved ansættelsen af toldværdien i tilfælde af udskudt betaling, er kreditsalgsprisen, såfremt der ikke er fastsat rabat for kontant betaling, eller såfremt eksistensen af en afvigende kontantpris ikke er blevet godtgjort over for toldvæsenet;

9 ved fortolkningen af denne sidste bestemmelse må man tage hensyn til dens formål, som er at ansætte værdien af en vare, udtrykt i et bestemt beløb, der skal kunne tjene som grundlag for beregningen af toldafgiften for varen;

det følger heraf, at den afvigende pris, hvis eksistens i givet fald skal kunne godtgøres, må kunne udtrykkes i tal;

denne forudsætning er ikke opfyldt, blot fordi kreditsalgsprisen indeholder kreditomkostninger, navnlig når køberen eller andre købere under lige forhold ikke har mulighed for at frigøre sig over for sælgeren ved betaling før det aftalte betalingstidspunkt af et bestemt beløb, der er lavere end kreditsalgsprisen;

10 det tilkommer den nationale ret at afgøre i hvert enkelt tilfælde, om der er ført bevis for eksistensen af en afvigende pris i den angivne betydning;

11 det stillede spørgsmål må følgelig besvares således, at det ikke er tilstrækkeligt til at godtgøre eksistensen af en afvigende kontantpris at påvise, at kreditsalgsprisen indeholder kreditomkostninger, men at der kræves bevis for eksistensen af en bestemt afvigende pris, som køberen eller andre købere under lige forhold er berettiget til at erlægge ved betaling før det aftalte betalingstidspunkt.

Vedrørende sagsomkostningerne

12 De udgifter, som er afholdt af Rådet og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, der har indgivet indlæg til Domstolen, kan ikke godtgøres;

da retsforhandlingerne i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for Bundesfinanzhof, tilkommer det denne ret at træffe afgørelse om sagsomkostningerne.

På grundlag af disse præmisser,

under henvisning til procesdokumenterne;
efter at have hørt den refererende dommers rapport;
efter at have hørt de af firma Massey-Ferguson, af Rådet og af Kommissionen for De europæiske Fællesskaber afgivne mundtlige indlæg;
efter at have hørt generaladvokatens forslag til afgørelse;
under henvisning til Traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig dennes artikler 3, 9, 27, 28, 100, 111, 113, 177 og 235;
under henvisning til Rådets forordning nr. 803/68 (EØF) af 27. juni 1968 om varers toldværdi, særlig dennes artikel 11;
under henvisning til protokollen vedrørende Statutten for Det europæiske økonomiske Fællesskabs Domstol, særlig dennes artikel 20;

under henvisning til procesreglementet for De europæiske Fællesskabers Domstol,

kender

DOMSTOLEN

men hensyn til de spørgsmål, som er forelagt den af Bundesfinanzhof ved kendelse afsagt den 23. januar 1973, for ret:

1. **Rådets forordning nr. 803/68 (EØF) af 27. juni 1968 om varers toldværdi har hjemmel i Traktatens artikel 235, og undersøgelsen af det stillede spørgsmål har ikke vist noget forhold, der kan påvirke dens gyldighed.**

2. **Artikel 11, stk. 2, litra b, andet alternativ i nævnte forordning skal fortolkes således, at det ikke er tilstrækkeligt til at godtgøre eksistensen af en afvigende kontantpris at påvise, at kreditsalgsprisen indeholder kreditomkostninger, men at der kræves bevis for eksistensen af en bestemt afvigende pris, som køberen eller andre købere under lige forhold er berettiget til at erlægge ved betaling før det aftalte betalingstidspunkt.**

Lecourt Monaco Pescatore Donner Mertens de Wilmars
Kutscher Ó Dálaigh Sørensen Mackenzie Stuart

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 12. juli 1973.

Justitssekretæren
A. Van Houtte

Præsidenten
R. Lecourt

FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT A. TRABUCCHI FREMSAT DEN 27. JUNI 1973 [1]

Høje Ret,

Den tyske domstol spørger i sit første spørgsmål, hvorvidt Rådets forordning nr. 803/68/EØF af 27. juni 1968 om varers toldværdi er ugyldig, fordi den uberettiget er udstedt i henhold til EØF-traktatens artikel 235.

De grunde, der anføres for denne tvivl, er udtrykt i tysk retsteori, hvortil Bundesfinanzhof desværre kun henviser meget generelt. Enkelte forfattere har i realiteten taget forbehold, fordi Rådet, i stedet for at gøre brug af de bestemmelser i Traktaten, som er direkte relevante for den pågældende sag, og som efter deres mening ville have givet de nødvendige bemyndigelser til fællesskabsadministrationen, støttede sig på artikel 235. Denne artikel er en subsidiær bestemmelse, som kun skal bruges i sager, hvor handling fra Fællesskabets side er påkrævet for at

1 — Oversat fra italiensk.